

Przy prokuraturze z dnia 18.12.2018 r.
23.12.2018
M.W.
01.03.2019
LBY.410.019.03.2018

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Bydgoszczy

Bydgoszcz, dnia 27 lutego 2019 r.

23912
23912/2019
Pan
Rafał Bruski
Prezydent Miasta Bydgoszczy

Szanowny Panie Prezydanie,

Stosownie do art. 61b ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U z 2017 r. poz. 524, ze zm.) przekazuję tekst wystąpienia pokontrolnego z dnia 18 grudnia 2018 r. uwzględniający zmiany wprowadzone zgodnie z uchwałą nr KPK-KPO.443.019.2019 Zespołu Orzekającego Komisji Rozstrzygającej w Najwyższej Izbie Kontroli z dnia 19 lutego 2019 r.

Informuję, że zgodnie z treścią art. 61b ust. 2 ww. ustawy do zmienionego wystąpienia pokontrolnego nie przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń.

z poważaniem

Barbara Antheim
p.o. DYREKTOR
Delegatura w Bydgoszczy
Korbiarska 10/11, 85-800 Bydgoszcz

Załącznik:

- Wystąpienie pokontrolne z dnia 18 września 2018 r. nr LBY.410.019.03.2018, zmienione zgodnie z treścią uchwały nr KPK-KPO.443.019.2019 Komisji Rozstrzygającej z dnia 19 lutego 2019 r.

1919
2019 | NAJWYŻSZA
IZBA
KONTROLI

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Bydgoszczy

LBY.410.019.03.2018

Rafał Bruski
Prezydent
Miasta Bydgoszczy
ul. Jezuicka 1
85-102 Bydgoszcz

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

zmienione zgodnie z treścią uchwały nr KPK-KPO.443.019.2019
Komisji Rozstrzygającej z dnia 19 lutego 2019 r.

P/18/047 – Działania organów administracji publicznej w zakresie usuwania historycznych
zanieczyszczeń powierzchni ziemi

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Bydgoszczy
ul. Wały Jagiellońskie 12, 85-950 Bydgoszcz
T +48 52 567 58 00, F +48 52 567 58 60
lby@nik.gov.pl

I Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miasta Bydgoszczy ¹ , ul. Jezuicka 1, 85-102 Bydgoszcz
Kierownik jednostki kontrolowanej	Rafał Bruski – Prezydent Miasta Bydgoszczy - od 8 grudnia 2010 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Prowadzenie okresowych badań gleby i ziemi. 2. Identyfikacja potencjalnych historycznych zanieczyszczeń ziemi oraz prowadzenie ich wykazu w okresie od 5 września 2014 r.
Okres objęty kontrolą	od 1 stycznia 2014 r. do zakończenia kontroli, tj. do 10 grudnia 2018 r., z uwzględnieniem zdarzeń przed 1 stycznia 2014 r., o ile miały wpływ na kontrolowaną działalność
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy
Kontrolerzy	Artur Gackowski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBY/173/2018 z 15 października 2018 r. Karolina Lahutta, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBY/137/2018 z 5 września 2018 r.

(akta kontroli str. 4-5)

Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA W kontrolowanym okresie Prezydent w sposób ograniczony realizował obowiązki związane z identyfikacją zanieczyszczeń powierzchni ziemi. Po 2009 r. zaprzestano prowadzenia okresowych badań jakości gleby i ziemi, do czego zobowiązywał art. 109 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska⁴. Ograniczona była również aktywność Prezydenta w zakresie identyfikacji potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi od 5 września 2014 r. Co prawda podjęto pewne czynności mające na celu ich ustalenie, jednak analizą nie objęto wszystkich możliwych działalności mogących być przyczyną zanieczyszczenia na terenie Bydgoszczy, a niektóre działania podjęto zbyt późno, by ocenę tę zakończyć przed terminem przekazania wykazu potencjalnych historycznych zanieczyszczeń do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy⁵. Badania wstępne przeprowadzono na działkach, do których remediacji Miasto Bydgoszcz⁶ było zobowiązane jako władający terenem oraz na działkach sąsiadujących. W rezultacie, mimo iż Bydgoszcz jest miastem, w którym

¹ Dalej: „Urząd”.

² Dz. U. z 2017 r. poz. 524, ze zm., dalej: „ustawa o NIK”.

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Dz. U. z 2018 r. poz. 799, ze zm., dalej: „Poś”. Art. 109 Poś obowiązywał do dnia 4 września 2014 r., został uchylony przez art. 1 pkt 14 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2014 r. poz. 1101, dalej: „nowela Poś”).

⁵ Dalej: „RDOS”.

⁶ Dalej: „Miasto”.

przemysł odgrywał istotną rolę, w przekazanym RDOŚ wykazie potencjalnych historycznych zanieczyszczeń ujęto jedynie 10 sąsiadujących ze sobą działek, z tego trzy odnośnie do których wydana była już wcześniej decyzja nakładająca na Miasto obowiązek przeprowadzenia działań naprawczych.

II Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁷ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Identyfikacja terenów zanieczyszczonych i prowadzenie rejestru przez Prezydenta przed 2014 r.

Opis stanu faktycznego

Zgodnie z art. 109 ust. 2 ustawy PoŚ, w latach 2001-2014 starosta był zobowiązany do prowadzenia okresowych badań gleby i ziemi. Z wyjaśnień Dyrektora Wydziału Zintegrowanego Rozwoju⁸ Urzędu wynikało, że w tym okresie na zlecenie Prezydenta przeprowadzono (w latach 2007-2009) badania gleby i ziemi czterech terenów⁹, tj. ul. Jagiellońska 36-38, ul. Powstańców Warszawy 4A, ul. Nieszawska i ul. Flisacka 19, wykonane przez trzy zewnętrzne podmioty gospodarcze i jeden podmiot państwowy¹⁰.

W jednym przypadku badania dały wynik negatywny¹¹. W dwóch przypadkach stwierdzono zanieczyszczenia. Badania gruntów i wód podziemnych przy ul. Jagiellońskiej 36-38 (tereny typu B i C) wykazały, że teren omawianej działki jest silnie zanieczyszczony wielopierścieniowymi węglowodorami aromatycznymi; średnio zanieczyszczony węglowodorami aromatycznymi (związkami lotnymi); średnio i incydentalnie zanieczyszczony fenolami; średnio i incydentalnie zanieczyszczony olejami mineralnymi. Z kolei na terenie przy ul. Flisackiej 19 (teren typu C) stwierdzono występowanie w wodzie bardzo wysokiego stężenia węglowodorów aromatycznych (BTEX) oraz olejów i benzyn. Wśród BTEX odpowiedzialnymi za wysoką sumę były ksylen i toluen. Stwierdzono 38-krotne przekroczenie dopuszczalnych stężeń dla benzyn.

Prezydent w okresie od dwóch do czterech m-cy od otrzymania wyników tych badań wystąpił na podstawie art. 24 ust. 2 ustawy z 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie¹² do stosownych organów - Wojewody Kujawsko-Pomorskiego¹³ i RDOŚ - ze zgłoszeniem w sprawie wystąpienia szkody w środowisku.

W jednym przypadku¹⁴, na podstawie zgłoszenia mieszkańców osiedla, w marcu 2009 r. przeprowadzono oględziny terenu i stwierdzono występowanie zanieczyszczeń związkami węglowodorowymi. W związku z tym 3 kwietnia 2009 r. Prezydent zgłosił do RDOŚ fakt wystąpienia szkody w środowisku. Na podstawie zlecenia Prezydenta podmiot zewnętrzny podjął działania polegające na zebraniu sorbentami substancji olejistej unoszącej się na powierzchni wody w oczku wodnym, zebraniu i zagospodarowaniu odpadów zanieczyszczonych substancjami ropopochodnymi oraz warstwy gruntu w pasie o szerokości 0,4m na obwodzie 32m, wykonaniu czterech sondowań wokół oczka wodnego do głębokości 3,0m oraz

⁷ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁸ Dalej: „WZR”.

⁹ Nie były to tereny ujęte w Rejestrze zawierającym informacje o terenach, na których stwierdzono przekroczenie standardów jakości gleby lub ziemi.

¹⁰ Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie.

¹¹ Teren przy ul. Powstańców Warszawy 4A.

¹² Dz. U. z 2018 poz. 954, ze zm. dalej „ustawa szkodowa”.

¹³ Dalej „Wojewoda”.

¹⁴ Ul. Nieszawska.

pobraniu pięciu próbek gruntu i pięciu próbek wody. Po analizie próbek środowiskowych zasypało oczko wodne i splanowano teren.

(akta kontroli str. 6-171)

Rejestr zawierający informacje o terenach, na których stwierdzono przekroczenie standardów jakości gleby lub ziemi¹⁵, prowadzony był w Wydziale Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska Urzędu i zawierał na 31 grudnia 2004 r. siedem lokalizacji na terenie miasta Bydgoszczy.

Pismami z 31 lipca 2007 r., 31 października 2007 r. oraz 15 maja 2008 r. Prezydent, na podstawie art. 36 ustawy szkodowej, przekazał Wojewodzie dokumentację pięciu¹⁶ (z siedmiu w rejestrze) spraw związanych z rekultywacją zanieczyszczonej gleby lub ziemi. Jak pisał Dyrektor WZR, sprawy ujęte pod poz. 5 i 6 nie zostały przekazane Wojewodzie z uwagi na fakt, że stężenia niektórych związków organicznych nie przekraczały obowiązujących standardów środowiskowych, a zanieczyszczenie nie dotyczyło gleby lub ziemi, tylko wód podziemnych, i było rozpatrywane na podstawie przepisów Prawa wodnego.

(dowód: akta kontroli str. 6-88, 218-256)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości.

1. Zgodnie z art. 109 ust. 2 Poś, w latach 2001-2014 starosta był zobowiązany do prowadzenia okresowych badań gleby i ziemi. Liczba i częstotliwość przeprowadzonych badań nie mieściła się w definicji pojęcia „okresowych”, rozumianych¹⁷ jako powtarzające się, występujące co pewien czas. W okresie od 2001 r. do 4 września 2014 r. przeprowadzone zostały cztery badania (w latach 2007-2009), które – jak wyjaśnił Dyrektor WZR – zrealizowano z uwagi na podejrzenie występowania zanieczyszczenia.

(dowód: akta kontroli str. 6-171)

Dyrektor WZR wyjaśnił, że analiza obowiązujących rozwiązań prawnych pozwala stwierdzić, że kwestie ochrony i rekultywacji powierzchni ziemi, które są regulowane w kilku aktach prawnych, tworzą skomplikowany i niespójny system, który następczo trudności zarówno interpretacyjnych, jak i wykonawczych organom administracji publicznej, podmiotom gospodarczym oraz obywatelom. Konsekwencją obowiązujących regulacji prawnych w tym zakresie są liczne wątpliwości dotyczące zakresu, sposobu i trybu wykonywania nałożonych prawem obowiązków. Ponadto, minister właściwy do spraw środowiska nigdy nie określił w drodze rozporządzenia zakresu i sposobu prowadzenia ww. badań. A więc obowiązujące przepisy były nieprecyzyjne. Brakowało także przepisów wykonawczych. Dodatkowo Dyrektor wskazał, że władający terenami możliwymi do objęcia badaniami prowadzili na tych obszarach działalność gospodarczą, posiadali uregulowany stan formalno-prawny w zakresie użytkowania środowiska i znajdowali się pod kontrolą właściwych organów ochrony środowiska.

(dowód: akta kontroli str. 273-276)

NIK wskazuje, że przytoczone w wyjaśnieniach przeszkody nie uniemożliwiły Urzędowi przeprowadzenia w latach 2007-2009 badań czterech terenów. Zauważyła ponadto, że ustawodawca nie zwolnił starostów z obowiązku przeprowadzania badań w przypadku posiadania przez podmioty gospodarcze uregulowanego stanu

¹⁵ Dalej „Rejestr”.

¹⁶ Ul. Flisacka 19 (poz. 1); ul. Kraszewskiego 20 (poz. 2); Kapuściska Czersko Polskie (poz. 3) ul. Jagiellońska 42 (poz. 4), ul. Barwinkarska i Okrężna (poz. 7).

¹⁷ Zgodnie ze słownikiem języka polskiego - <https://sjp.pl/okresowy>

formalno-prawnego w zakresie użytkowania środowiska, a tym samym znajdowania się ich pod kontrolą organów ochrony środowiska.

2. Przedłożony w trakcie kontroli Rejestr zawierał stan na 31 grudnia 2004 r. Na żądanie kontrolerów nie przedłożono rejestru zawierającego dane z okresu 2005-2007 oraz dokumentów potwierdzających przekazanie Rejestru Wojewodzie. Jak wyjaśnił Dyrektor WZR, dokumentów nie przedłożono z uwagi na ich brak w aktach znajdujących się w Wydziale. Z ustaleń kontroli wynika, że takich dokumentów nie stwierdzono również w aktach Wojewody.

Zdaniem Izby powyższe wskazuje na brak udokumentowania przekazania Rejestru lub na nieprzekazanie Rejestru Wojewodzie.

(dowód: akta kontroli str. 6-88, 257-272)

OCENA CZĄSTKOWA

W kontrolowanym okresie Prezydent w ograniczony sposób realizował obowiązki związane z badaniem jakości gleby i ziemi. Działania organu nie nosiły znamion okresowości, do których zobowiązywał art. 109 ust. 2 Poś. Negatywnie Izba ocenia fakt nieudokumentowania przekazania Rejestru do Wojewody, co może również oznaczać, że Rejestr w ogóle nie został przekazany Wojewodzie.

OBSZAR

2. Identyfikacja potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi oraz prowadzenie ich wykazu w okresie od 5 września 2014 r.

Opis stanu faktycznego

W kontrolowanym okresie, realizując dyspozycję art. 101d Poś, w celu identyfikacji potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi Urząd do poszczególnych rodzajów działalności wskazanych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi¹⁶ przypisał wytypowane przez siebie zakłady pracy (ogółem 39), które funkcjonowały lub funkcjonują na terenie Bydgoszczy, a których działalność mogła z dużym prawdopodobieństwem negatywnie oddziaływać na środowisko. Wyznaczając podmioty kierowano się wiedzą i doświadczeniem pracowników oraz informacjami pozyskanymi z internetu. Ponadto wykorzystano wyniki badań przeprowadzonych w 2015 r. w związku z monitoringiem działań naprawczych środowiska gruntowego w obrębie ul. Jagiellońskiej 36-38.

(dowód: akta kontroli, str. 694-704)

W celu pozyskania niezbędnych materiałów, dokumentów i informacji w czerwcu 2017 r. Urząd wystąpił do:

- Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego oraz Wojewody o przekazanie kopii decyzji, postanowień, pozwoleń lub innych dokumentów, zarówno aktualnie obowiązujących, jak i archiwalnych, określających warunki korzystania ze środowiska, w szczególności wydanych w oparciu o przepisy Poś, ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach¹⁹ i ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne²⁰ dla zlokalizowanych na terenie miasta Bydgoszczy instalacji i działalności wyszczególnionych w załączniku nr 2 do rozporządzenia w sprawie oceny zanieczyszczenia;
- Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Bydgoszczy oraz Kujawsko-Pomorskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej o przekazanie kopii aktualnie obowiązujących i archiwalnych

¹⁶ Dz. U. z 2016 r. poz. 1395, dalej „rozporządzenie w sprawie oceny zanieczyszczenia”.

¹⁹ Dz. U. z 2010 r. Nr 185, poz. 1243, ze zm., uchylona z dniem 23 stycznia 2013 r.

²⁰ Dz. U. z 2017 r. poz. 1121, ze zm., uchylona z dniem 1 stycznia 2018 r.

zatwierdzonych raportów o bezpieczeństwie lub ich zmianach, zgłoszeń zakładów, o których mowa w art. 250 ust. 1 Poś, pozytywnie zaopiniowanych programów zapobiegania poważnym awariom, informacji, o których mowa w art. 264 Poś oraz innych decyzji, postanowień, dokumentów istotnych dla oceny zagrożenia zanieczyszczeniem ziemi lub gleby substancjami powodującymi ryzyko dla zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, zlokalizowanych obecnie i w przeszłości na terenie miasta Bydgoszczy.

(dowód: akta kontroli, str. 83-88)

W czerwcu 2017 r. Urząd, na podstawie art. 101d ust. 5 Poś, wystąpił również do 10 przedsiębiorstw z branży energetycznej i paliwowej o wskazanie położonych na terenie Bydgoszczy obszarów, na których prowadzona była lub jest działalność mogąca z dużym prawdopodobieństwem powodować historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi oraz o przekazanie informacji i kopii dokumentów istotnych dla oceny zagrożenia zanieczyszczenia ziemi lub gleby, w tym wyników aktualnych lub archiwalnych badań.

(akta kontroli str. 15-20, 63-88, 190, 714)

W oparciu o uzyskane informacje wytypowaną grupę podmiotów gospodarczych poddawano selekcji negatywnej, biorąc pod uwagę zdolność produkcyjną lub zdolność przetwarzania instalacji, rok zakończenia prowadzenia działalności, dalsze prowadzenie działalności, fakt zaistnienia zanieczyszczenia przed 30 kwietnia 2007 r., wykorzystanie terenów do prowadzenia działalności, której głównym celem jest obronność i bezpieczeństwo państwa lub bezpieczeństwo międzynarodowe oraz uzyskane od RDOŚ w 2017 r. informacje w zakresie szkód w środowisku. W szczególności, w związku ze zgłoszeniem przez Prezydenta Miasta do RDOŚ 31 marca 2014 r. szkody i bezpośredniego zagrożenia szkodą w środowisku na terenach po Zakładach Chemicznych ZACHEM, wykorzystaniem obecnie części tych terenów do prowadzenia działalności, której celem jest obronność i bezpieczeństwo, jak również świadomością prowadzenia postępowań przez RDOŚ, Prezydent nie podejmował dalszych etapów identyfikacji historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi na ww. terenie²¹.

(dowód: akta kontroli, str. 185-188, 636-684)

W 2018 r. na zlecenie Urzędu wykonano badania wstępne dwóch terenów obejmujących łącznie 10 działek w obrębie ul. Jagiellońskiej, z tego osiem należących do Miasta Bydgoszczy, jedną - Skarbu Państwa i jedną - przedsiębiorstwa z branży finansowej. Badania zostały przeprowadzone przez laboratorium, o którym mowa w art. 147a ust. 1 pkt 1 Poś, i potwierdziły istnienie zanieczyszczeń na wszystkich działkach, z których pobrano próbki. Badania ww. terenów związane były z nieosiągnięciem pozytywnego efektu ekologicznego działań naprawczych środowiska gruntowego prowadzonych w latach 2013-2015 przez Urząd jako władającego terenem na podstawie decyzji RDOŚ

²¹ W piśmie z 31 marca 2014 r. Prezydent zgłosił bezpośrednie zagrożenie szkodą w środowisku i szkody w środowisku dotyczące powierzchni na 10 obszarach: [1] składowiska SOE – stawy osadowe epichlorohydryny („EPI”), [2] instalacji produkcyjnej EPI, [3] Centralnej Stacji Neutralizacji, [4] trzech składowisk szlamu anilinowego, [5] starej kotłowni, [6] Zakładów Dinitrotoluenu, [7] Izolowanego Składowiska Osadów, składowiska przy ul. Zielonej oraz składowiska ogólnozakładowego, [8] Zakładów Barwników, [9] trasy rurociągu solanki, [10] – Instalacji Kompleksu Monomerów. Z „Syntetycznego raportu z realizacji projektu naukowo-badawczego WODA+: Ocena skali zanieczyszczenia wód powierzchniowych i płytkich wód podziemnych w rejonie miejscowości Łęgnowo i Piątnowo, w strefie niekorzystnego oddziaływania dawnych Zakładów Chemicznych Zachem w Bydgoszczy” Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie, styczeń 2018 r. wynikało, że w ramach przeprowadzonej przez RDOŚ w 2016 r. inwentaryzacji zlokalizowanych zostało na tym terenie 19 ognisk zanieczyszczeń.

z 2011 r. Z wykonanego w 2015 r. sprawozdania wynikało, iż z wysokim prawdopodobieństwem przyczyną niepowodzenia było ognisko zanieczyszczeń na sąsiednich działkach, które powoduje wtórne zanieczyszczenie terenu. W następstwie wykonanych w 2015 r. badań ustalono, że ognisko to znajduje się najprawdopodobniej na działce należącej do przedsiębiorstwa z branży finansowej. W związku z powyższym w marcu 2016 r. Urząd wystąpił do RDOŚ o podjęcie działań w celu udokumentowania stanu środowiska gruntowego przez władającego terenem i w konsekwencji przeprowadzenia prac remediacyjnych. W grudniu 2017 r. RDOŚ wskazał, aby Prezydent skorzystał z uprawnień wynikających z art. 101d Poś i sam wykonał badania zanieczyszczenia gleby i ziemi na nieruchomościach innych władających.

(dowód: akta kontroli str. 19-20, 190-196, 727-769)

Na podstawie ustaleń dokonanych w trakcie opisanych wyżej czynności, zgodnie z postanowieniami art. 101d ust. 6 Poś, Prezydent sporządził wykaz potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi, zawierający wszystkie dane wymienione w ust. 7 ww. przepisu. Wykaz ten, obejmujący 10 działek w obrębie ul. Jagiellońskiej, przekazano RDOŚ 5 października 2018 r., tj. z zachowaniem terminu wynikającego z art. 17 noweli Poś. W wykazie nie ujmowano terenów, które zamieszczone zostały przez RDOŚ w rejestrze bezpośrednich zagrożeń szkodą w środowisku i szkód w środowisku lub rejestrze historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi. Dostęp do informacji zawartych w tych rejestrach przyznany został Prezydentowi 10 lipca 2018 r., na jego wniosek z 28 czerwca 2018 r.

(dowód: akta kontroli str.173-177, 469-472)

W badanym okresie nie wpłynęły do Urzędu skargi i wnioski związane z historycznymi zanieczyszczeniami powierzchni ziemi.

(akta kontroli str. 172)

Prezydent nie informował mieszkańców Miasta o możliwości zgłaszania potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi ani o możliwości i źródłach pozyskania środków na finansowanie remediacji. Upoważniony przez Prezydenta Dyrektor WZR wskazał, że obowiązujące przepisy nie zobowiązywały do takich czynności. Informacje o możliwości pozyskania funduszy dostępne są na stronach Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu.

(akta kontroli str. 6-88)

Zgodnie z „Wykazem potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi²²” oraz „Rejestrze historycznych zanieczyszczeń²³” na terenie Bydgoszczy zidentyfikowano osiem miejsc występowania takich zanieczyszczeń²⁴, obejmujących łącznie 32 działki, tj. Jagiellońska 34²⁵; Jagiellońska 36²⁶; Jagiellońska 38²⁷; ul. Łęczyska 8²⁸; Równa 2²⁹; Jagiellońska 42³⁰; ul. Flisacka 62³¹; Wojska Polskiego 65 (tereny tzw. składowiska „Zielona”)³².

²² Sporządzonym przez Prezydenta.

²³ Prowadzonym przez RDOŚ

²⁴ W nawiasach numery działek i obręb.

²⁵ Dz. 6/3, 6/5, ob. 149.

²⁶ Dz. 3/4, 3/6 ob. 149.

²⁷ Dz. 2/4, 5, 71, 72, 73 ob. 149, dz. 30 ob. 163.

²⁸ Dz. 115/52 ob. 208.

²⁹ Dz. nr 13/10 ob. 214.

³⁰ Dz. 1/30 ob. 0164.

³¹ Dz. 18, 82/5, 83.

³² Dz. 9/103, 9/105, 9/104, 9/101, 9/95, 9/95, 9/97, 9/99, 9/98, 91, 9/20, 86/1 ob. 137 oraz dz. nr. 1/6, 35, 90/8, 85/3 ob. 138.

Na wymienionych terenach nie były realizowane inwestycje budowy mieszkań i budynków użyteczności publicznej.

(dowód: akta kontroli str. 173-177, 467-472, 829)

W latach 2014-2018 (III kwartał), w odniesieniu do działek z terenu Miasta z potwierdzonym występowaniem historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi³³, do Urzędu wpłynął jeden wniosek o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla inwestycji polegającej na remediacji terenów zanieczyszczonych w rejonie dawnych Zakładów Chemicznych ZACHEM w Bydgoszczy w celu likwidacji zagrożeń zdrowotnych i środowiskowych.

(dowód: akta kontroli str. 496-515)

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Bydgoszczy zostało uchwalone 15 lipca 2009 r.³⁴, tj. przed nowelizacją Poś wprowadzającą pojęcie historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi.

(dowód: akta kontroli str. 830)

Zadania z zakresu „historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi” powierzono zarządzeniem nr 304/2015 Prezydenta Miasta Bydgoszczy z 22 maja 2015 r.³⁵ Wydziałowi Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska – Referat Ochrony Powietrza i Ziemi. Był on zobowiązany do identyfikacji potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi oraz sporządzania i aktualizacji wykazu potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi. Ponadto, w kompetencjach posiadał możliwość dokonywania zgłoszeń historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi na terenach, dla których władającym powierzchnią ziemi jest gmina Bydgoszcz. W kwietniu 2016 r. zadania te przekazano WZR³⁶. Od 22 listopada 2016 r. wymienione zadania zostały przypisane inspektorowi w Referacie Ochrony Wód, Powietrza i Ziemi.

(dowód: akta kontroli str. 22-41, 277-279)

Oprócz ustawowych obowiązków w Urzędzie po 4 września 2014 r. nie wyznaczono dodatkowych celów w zakresie dotyczącym historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi. Prezydent wskazał, że pojęcie to wprowadzono dopiero nowelą Poś, która weszła w życie 5 września 2014 r. Wyznaczenie przez Miasto Bydgoszcz celów i planowanie zadań służących ich realizacji nastąpiło natomiast w „Programie ochrony środowiska dla Miasta Bydgoszczy na lata 2013-2016 z perspektywą do 2020 roku” przyjętym uchwałą Rady Miasta Bydgoszczy z 28 listopada 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 517-519)

Stwierdzona
nieprawidłowość

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Przeprowadzona w latach 2014-2018 identyfikacja na potrzeby opracowania wykazu potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi nie była rzetelna. Analizą nie objęto wszystkich możliwych działalności mogących być przyczyną zanieczyszczenia na terenie Bydgoszczy, w tym odnośnie do części

³³ Ujętymi w Rejestrze historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi lub Wykazie potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi.

³⁴ Uchwała nr L7756/09 Rady Miasta Bydgoszczy, <http://www.mpu.bydgoszcz.pl/>

³⁵ Zmieniającym zarządzenie w sprawie nadania regulaminów wewnętrznych Wydziałom Urzędu Miasta Bydgoszczy.

³⁶ Zarządzenie nr 217/2016 Prezydenta Miasta Bydgoszczy z 12 kwietnia 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie nadania regulaminów wewnętrznych Wydziałom Urzędu Miasta Bydgoszczy.

przypadków³⁷ nie pozyskano danych o skali działalności, będącej warunkiem uznania jej, zgodnie z załącznikiem nr 2 do rozporządzenia w sprawie oceny zanieczyszczenia, za działalność mogącą z dużym prawdopodobieństwem takie zanieczyszczenia powodować. W ramach oceny analizowano działalność tylko jednego z kilku funkcjonujących na terenie Miasta podmiotów mogących posiadać urządzenia do dystrybucji paliw płynnych. Ponadto, nie dysponując dokumentacją potwierdzającą osiągnięcie po rekultywacji pozytywnego efektu ekologicznego, w procesie identyfikacji pominięto teren uznany za zdegradowany w programach ochrony środowiska dla miasta Bydgoszczy, zarówno na lata 2005-2012, jak i 2013-2016. Dodatkowo niektóre działania w procesie identyfikacji potencjalnych historycznych zanieczyszczeń podjęte były zbyt późno, by ocenę tę zakończyć przed terminem przekazania wykazu do RDOŚ. Dopiero w listopadzie 2018 r., tj. toku kontroli NIK, Urząd wystąpił do Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego o niezbędne dla identyfikacji materiały, tj. oceny ryzyka emisji do gleby, ziemi i wód gruntowych substancji powodujących ryzyko, przeprowadzone przez przedsiębiorstwa posiadające pozwolenia zintegrowane. Również dopiero w toku kontroli NIK zawnioskowano do dwóch przedsiębiorstw zajmujących się produkcją i naprawą sprzętu kolejowego o przekazanie informacji dotyczących potencjalnego historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi oraz jego możliwych źródeł³⁸.

Dyrektor WZR wyjaśnił m.in., że ujęty w planie ochrony środowiska dla miasta Bydgoszczy, a pominięty w dotychczasowych analizach teren brany jest pod uwagę do przeprowadzenia badań podczas aktualizacji wykazu. W ramach prac nad aktualizacją wykazu planowane jest również wystąpienie do pozostałych podmiotów posiadających instalacje do przesyłu i magazynowania ropy, zlokalizowane na terenie Miasta, jak również zebranie potrzebnych materiałów o innych działalnościach mogących być źródłem historycznych zanieczyszczeń. Wyjaśnił ponadto, że przyjęto, że Marszałek, udzielając w 2017 r. odpowiedzi na zapytanie Prezydenta, przekazał wszystkie materiały będące w jego posiadaniu. Wskazał również na problemy z prowadzeniem identyfikacji w przypadkach, gdy teren jest zabudowany, a powierzchnia utwardzona. Odnosząc się natomiast do kwestii nieobjęcia wcześniej analizą terenów należących do przedsiębiorstw wywodzących się z sektora kolejowego wyjaśnił, że władający terenem obowiązani byli prawem zgłosić we własnym zakresie do RDOŚ fakt zanieczyszczenia ziemi. Podmioty te prowadzą aktualnie działalność gospodarczą, podlegają kontroli Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, a wniosek o uzyskanie pozwolenia zintegrowanego wpłynął do Urzędu dopiero 7 czerwca 2018 r.

(dowód: akta kontroli str. 556-589, 705-712, 811-827)

Odnosząc się do powyższych wyjaśnień Izba wskazuje, że Prezydent ma obowiązek dokonania identyfikacji potencjalnych historycznych zanieczyszczeń w zakresie określonym w art. 101d Poś, niezależnie od istniejącego systemu bezpośrednich zgłoszeń do RDOŚ. Nalożenie na starostów tego obowiązku wynika z potrzeby aktywnego poszukiwania terenów, na których w przeszłości mogło wystąpić zanieczyszczenie³⁹. Stąd, biorąc pod uwagę 25-miesięczny okres na

³⁷ Dotyczyło to funkcjonujących na terenie Bydgoszczy i zlikwidowanych przed 2007 r.: m.in. browaru przy ul. Ustronie, zakładów przemysłu skórzanego przy ul. Chocimskiej wraz z przejętą garbarnią przy ul. Garbary i filią przy ul. Chocimskiej, papierni przy ul. Siedleckiej, cegielni przy ul. Chodkiewicza.

³⁸ Na ich istnienie wskazywał sporządzony w marcu 2017 r. raport początkowy o stanie zanieczyszczenia gleby, ziemi i wód gruntowych substancji powodujących ryzyko na terenie jednego z nich, przekazany Urzędowi w czerwcu 2018 r. jako załącznik do wniosku o uzyskanie pozwolenia zintegrowanego.

³⁹ Uzasadnienie projektu ustawy o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw, druk sejmowy nr 2162, Sejm RP VII kadencji.

zidentyfikowanie terenów potencjalnie historycznie zanieczyszczonych i przekazanie wykazu do RDOŚ (liczony od wprowadzenia przepisów wykonawczych), jak i nałożenie ustawowego obowiązku w tym zakresie już w październiku 2014 r., Izba uznaje za działanie nierzetelne odsuwanie w czasie niezbędnych czynności na etap aktualizacji wykazu.

OCENA CZĄSTKOWA

W kontrolowanym okresie Prezydent podjął czynności w celu zidentyfikowania potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi, a sporządzony wykaz tych zanieczyszczeń terminowo przekazał do RDOŚ. Prowadzone w ramach identyfikacji działania nie były jednak rzetelne, w szczególności część z nich podjęto zbyt późno, aby ocenę zakończyć przed terminem przekazania wykazu.

Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujący wniosek:

Wniosek

Podjęcie w toku prac nad aktualizacją wykazu aktywnych i rzetelnych działań w zakresie identyfikacji terenów potencjalnie historycznie zanieczyszczonych na terenie Miasta Bydgoszczy, w szczególności ponowne ustalenie, również w oparciu o źródła historyczne, działalności mogącej z dużym prawdopodobieństwem powodować historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi, która była prowadzona na danym terenie przed 30 kwietnia 2007 r.

Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Bydgoszczy. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Bydgoszcz, 18 grudnia 2018 r.

Kontrolerzy
Artur Gackowski
gł. specjalista k.p.

.....
H
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy
Dyrektor
Barbara Antkiewicz

.....
H
podpis

Karolina Lahutta
gł. specjalista k.p.

.....
H
podpis

Zmian w wystąpieniu pokontrolnym dokonał:

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Komisja Rozstrzygająca

wpł. 04.03.2019
 data 04.03.2019
 nr sprawy 24330

04.03.2019
 24330/2019

KPK-KPO.443.019.2019
UNK 10152/19

Warszawa, dnia 26 lutego 2019 r.

Pan
Rafał Brzuski
Prezydent Bydgoszczy

Szanowny Panie Prezydencie!

Stosownie do art. 61a ust. 8 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz.U. z 2017 r. poz. 524, ze zm.), przekazuję uchwałę Zespołu Orzekającego Komisji Rozstrzygającej w Najwyższej Izbie Kontroli w sprawie zastrzeżeń zgłoszonych do wystąpienia pokontrolnego z dnia 18 grudnia 2018 r. (nr LBY.410.019.03.2018) skierowanego w związku z kontrolą pn. Działania organów administracji publicznej w zakresie usuwania historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi (nr P/18/047), która kończy postępowanie odwoławcze w tej sprawie.

Łukasz Róg
 Przewodniczący
 Zespołu Orzekającego
 Łukasz Róg
 Doradca prawny
 w Departamencie
 Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego

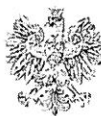
Załącznik: Uchwała z dnia 19 lutego 2019 r.

*proszę o nadanie sprawy
 → p. z. M. W.
 p. z. M. W.*

*chyba - na pewno!
 uśrednianie
 adreśat*

2019

NAJWYŻSZA
IZBA
KONTROLI

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Komisja Rozstrzygająca

KPK-KPO.443.019.2019

Warszawa, dnia 19 lutego 2019 r.

UCHWAŁA

Zespół Orzekający

Komisji Rozstrzygającej w Najwyższej Izbie Kontroli

w składzie:

Przewodniczący:	Łukasz Róg	–	doradca prawny w Departamencie Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego
Członkowie:	Anna Górzyńska	–	doradca prawny w Departamencie Prawnym i Orzecznictwa Kontrolnego
	Lucyna Kołnierzak	–	specjalista kontroli państwowej w Departamencie Prawnym i Orzecznictwa Kontrolnego
przy udziale protokolanta:	Michała Daniłowskiego	–	inspektora kontroli państwowej w Departamencie Prawnym i Orzecznictwa Kontrolnego

po rozpatrzeniu na posiedzeniu jawnym w dniu 19 lutego 2019 r., w trybie art. 61a ust. 5 i 6 oraz art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹ zastrzeżeń zgłoszonych przez Prezydenta Bydgoszczy do wystąpienia pokontrolnego z dnia 18 grudnia 2018 r. (nr LBY.410.019.03.2018) skierowanego w związku z przeprowadzoną w Urzędzie Miasta Bydgoszczy kontrolą pn. *Działania organów administracji publicznej w zakresie usuwania historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi* (nr P/18/047):

1. uwzględnił w części:

- drugie zastrzeżenie dotyczące zdania w opisie stanu faktycznego na str. 5 wystąpienia pokontrolnego rozpoczynającego się od wyrazów: „w związku ze zgłoszeniem przez Prezydenta Miasta”, a kończącego się wyrazami: „powierzchni ziemi na ww. terenie”,
- trzecie zastrzeżenie dotyczące zdania w opisie stanu faktycznego na str. 6 wystąpienia pokontrolnego rozpoczynającego się od wyrazów „Prezydent nie informował”, a kończącego się wyrazami: „finansowanie remediacji”,

¹ Dz. U. z 2017 r. poz. 524, ze zm.; dalej: ustawa o NIK.

- czwarte zastrzeżenie dotyczące zdania w opisie stanu faktycznego na str. 7 wystąpienia pokontrolnego rozpoczynającego się od wyrazów: „Oprócz ustawowych obowiązków”, a kończącego się wyrazami: „zanieczyszczeń powierzchni ziemi”;
2. oddalił zastrzeżenia w pozostałym zakresie.

W związku z uwzględnieniem zastrzeżeń w zakresie wskazanym w pkt. 1 w wystąpieniu pokontrolnym wprowadza się następującą zmianę: na str. 4 pod nazwą obszaru 2. *Identyfikacja potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi oraz prowadzenie ich wykazu w okresie od 5 września 2014 r.*, na lewym marginesie wstawia się oznaczenie sekcji „Opis stanu faktycznego”.

[Signature]

[Signature]

[Signature]

UZASADNIENIE

Najwyższa Izba Kontroli – Delegatura w Bydgoszczy przeprowadziła w Urzędzie Miasta Bydgoszczy (Urząd) kontrolę pn. *Działania organów administracji publicznej w zakresie usuwania historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi* (nr P/18/047).

Ustalony w toku kontroli stan faktyczny i ocena kontrolowanej działalności zostały zawarte w wystąpieniu pokontrolnym z dnia 18 grudnia 2018 r. (nr LBY.410.019.03.2018), do którego w piśmie z dnia 11 stycznia 2019 r. (nr WZR-IV 1710.29.2018) Prezydent Bydgoszczy (Prezydent) zgłosił sześć zastrzeżeń.

Pierwsze zastrzeżenie (sformułowane w pkt. I na str. 1-2 pisma zawierającego zastrzeżenia) dotyczyło: oceny ogólnej kontrolowanej działalności, opisu ustalonego stanu faktycznego, w tym stwierdzonej nieprawidłowości oraz oceny częściowej kontrolowanej działalności w obszarze 1. *Identyfikacja terenów zanieczyszczonych i prowadzenie rejestru przez Prezydenta przed 2014 r.*

W **zastrzeżeniu** Prezydent wskazał, że kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2014 r. do zakończenia kontroli, tj. 10 grudnia 2018 r., z uwzględnieniem zdarzeń przed 1 stycznia 2014 r., o ile miały wpływ na kontrolowaną działalność. Następnie stwierdził, że w okresie tym obowiązywał art. 101d ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska², który wszedł w życie z dniem 5 września 2014 r., z mocy ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw³. W art. 1 pkt 14 ustawy zmieniającej uchylony został dotychczas obowiązujący przepis art. 109 ustawy Poś. Prezydent podkreślił, że realizacja przez starostów dyspozycji art. 109 ustawy Poś nie pozostawała w żadnym związku z realizacją później wprowadzonego art. 101d ustawy Poś, co wynika wprost z art. 17 ustawy zmieniającej Poś. Powyższe, zdaniem zgłaszającego zastrzeżenia, oznacza, iż dokonana w wystąpieniu pokontrolnym ocena kontrolowanej działalności w zakresie dotyczącym realizacji dyspozycji art. 109 ustawy Poś, wykracza poza zakres upoważnienia do kontroli i jej przedmiotu. W związku z powyższym Prezydent wniósł o wykreślenie z wystąpienia pokontrolnego wszystkich zapisów zawartych w cz. I Dane identyfikacyjne „Ocena ogólna kontrolowanej działalności” oraz w cz. II „Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej kontrolowanej działalności” w zakresie obszaru 1. *Identyfikacja terenów zanieczyszczonych i prowadzenie rejestru przez Prezydenta przed 2014 r.*

Zespół Orzekający oddalił zastrzeżenie.

Zgodnie z art. 30 ust. 4 pkt 4 ustawy o NIK w upoważnieniu do przeprowadzenia kontroli należy w szczególności wskazać zakres przedmiotowy i okres objęty kontrolą. W upoważnieniach do przeprowadzenia przedmiotowej kontroli zakres przedmiotowy został określony jako: 1. Prowadzenie okresowych badań gleby i ziemi; 2. Identyfikacja terenów zanieczyszczonych i prowadzenie ich wykazu w okresie od 5 września 2014 r. Natomiast jako okres objęty kontrolą w upoważnieniach wskazano: od 1 stycznia 2014 r. do dnia zakończenia kontroli, z uwzględnieniem zdarzeń przed dniem 1 stycznia 2014 r. o ile miały wpływ na kontrolowaną działalność (akta

² Dz. U. z 2018 r. poz. 799, ze zm., dalej ustawa Poś

³ Dz. U. poz. 1101, dalej ustawa zmieniająca Poś

kontroli str. 4-5). Tożsame informacje zostały zawarte w wystąpieniu pokontrolnym (w cz. I. Dane identyfikacyjne). Zespół Orzekający stwierdził, że sposób sformułowania pkt. 2 zakresu przedmiotowego kontroli jednoznacznie wskazuje, że chodzi o stan prawny po 5 września 2014 r., kiedy to przywołaną w zastrzeżeniu ustawą zmieniającą Poś, która weszła w życie właśnie z dniem 5 września 2014 r., m.in. po art. 101 ustawy Poś dodano art. 101a-101r oraz uchylono art. 109 ustawy Poś. Zgodnie z art. 101d ust. 1 ustawy Poś starosta dokonuje identyfikacji potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi, natomiast stosownie do art. 101d ust. 6 ustawy Poś starosta sporządza wykaz potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi. Natomiast uchylony z dniem 5 września 2014 r. art. 109 ust. 2 ustawy Poś stanowił, iż starosta prowadzi okresowe badania jakości gleby i ziemi. Zdaniem Zespołu Orzekającego pkt 1 zakresu przedmiotowego kontroli wskazanego w upoważnieniach do jej przeprowadzenia oraz w treści wystąpienia pokontrolnego, w związku z okresem kontroli obejmującym również zdarzenia przed 1 stycznia 2014 r., o ile miały wpływ na kontrolowaną działalność, w sposób jednoznaczny wskazuje na konieczność zbadania, w jaki sposób Prezydent Bydgoszczy, jako miasta na prawach powiatu, wywiązywał się z obowiązku prowadzenia okresowych badań gleby i ziemi. Tym samym Zespół Orzekający nie podzielił twierdzenia Prezydenta, że ocena kontrolowanej działalności w zakresie dotyczącym realizacji obowiązku określonego w art. 109 ust. 2 ustawy Poś „wykracza poza zakres upoważnienia do kontroli i jej przedmiotu”.

Drugie zastrzeżenie (sformułowane w pkt. II ppkt 1 na str. 2-3 pisma zawierającego zastrzeżenia) dotyczyło zdania w opisie stanu faktycznego na str. 5 wystąpienia pokontrolnego, rozpoczynającego się od wyrazów: „w związku ze zgłoszeniem przez Prezydenta Miasta”, a kończącego się wyrazami: „powierzchni ziemi na ww. terenie”.

W **zastrzeżeniu** Prezydent podniósł, że jeżeli chodzi o tereny likwidowanych Zakładów Chemicznych ZACHEM w Bydgoszczy (Z.Ch. Zachem)⁴, to nie sposób ujmować ich w wykazie potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi, skoro Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy (RDOŚ) we wrześniu 2016 r. wydał decyzję nakładającą na podmiot korzystający ze środowiska obowiązek przeprowadzenia działań zapobiegawczych polegających m.in. na uruchomieniu ujęcia barierowego w związku ze szkodą w środowisku gruntowo-wodnym, powstałą na skutek wyłączenia z eksploatacji instalacji obejmującej ujęcie barierowe zlokalizowane na działce nr 85/3. Ponadto decyzje wydane w 2016 r. przez RDOŚ na podstawie przepisów ustawy Poś w zakresie historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi obejmujące obszary Z.Ch. Zachem zostały uchylone przez organ II instancji m.in. z uwagi na brak materiałów dowodowych, z których jednoznacznie wynika, iż oddziaływanie instalacji zakończyło się przed dniem 30 kwietnia 2007 r. i spełnia kryteria uznania za historyczne zanieczyszczenia powierzchni ziemi. Prezydent podał również, iż Wojewoda Kujawsko-Pomorski w listopadzie 2007 r. wydał decyzję na podstawie ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie⁵, w zakresie uzgodnienia warunków przeprowadzenia

⁴ Obecnie - Infrastruktura Kapuściska S.A.

⁵ Dz. U. z 2018 r. poz. 954, ze zm., dalej: ustawa zś

działań naprawczych środowiska gruntowo-wodnego w rejonie ul. Zielonej na terenie Z.Ch. Zachem. Zgłoszenie dokonane w 2014 r. dotyczyło również szkody i bezpośredniego zagrożenia szkodą w środowisku na terenach po Z.Ch. Zachem z uwagi na to, iż wykazano, że negatywne oddziaływanie instalacji po byłych Z.Ch. Zachem nadal istnieje. Następnie Prezydent stwierdził, że podejmowane działania były ukierunkowane na gromadzenie materiałów dokumentujących występowanie zanieczyszczeń wynikających z ustawy zśś. Prowadzone były aktywne prace związane z zebraniem i analizą materiałów archiwalnych, informacji, dokumentacji dotyczących działalności Z.Ch. Zachem, które zajmowały powierzchnię ok. 1500 ha i ich oddziaływania na środowisko. Prezydent wskazał, że w tym okresie prowadzona była korespondencja z instytucjami i organami w zakresie ograniczenia negatywnego oddziaływania na środowisko spowodowanego działalnością Z.Ch. Zachem. Aktywnie poszukiwano wszelkich materiałów źródłowych odnoszących się do lokalizacji instalacji, miejsc gromadzenia odpadów, występowania awarii, badań stanu środowiska na terenie Z.Ch. Zachem. Uczestniczono w spotkaniach w sprawie zagrożeń i stanu środowiska w obszarze oddziaływania ww. zakładów oraz przeprowadzono dwukrotnie badania jakości wody w ujęciach indywidualnych, na terenie splywu zanieczyszczeń z byłych Z.Ch. Zachem, tj. Osiedla Łęgnowo-Wieś. Na zakończenie Prezydent przywołał treść art. 101d ust. 2, art. 101g ust. 1 oraz art. 101c ust. 1 ustawy Poś.

Zespół Orzekający uwzględnił w części zastrzeżenie.

Zespół Orzekający stwierdził, że Prezydent nie przedstawił argumentów podważających prawdziwość zakwestionowanego fragmentu opisu stanu faktycznego. Jak wynika ze znajdujących się w aktach kontroli dowodów, teren Z.Ch. Zachem przy ul. Wojska Polskiego 65 został zidentyfikowany jako teren, na którym mogą znajdować się potencjalne historyczne zanieczyszczenia powierzchni ziemi. Jednakże nie były prowadzone działania, do których Prezydent był uprawniony, takie jak wykonywanie badań zanieczyszczenia gleby i ziemi (art. 101d ust. 3 ustawy Poś) czy wystąpienie do władającego powierzchnią ziemi o przekazanie wszelkich znajdujących się w jego posiadaniu informacji dotyczących potencjalnego historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi oraz jego możliwych źródeł (art. 101d ust. 5 ustawy Poś). Ostatecznie teren Z.Ch. Zachem nie został umieszczony w wykazie potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi, o którym mowa w art. 101d ust. 6 ustawy Poś. Jako przyczynę nieumieszczenia ww. terenu w wykazie wskazano m.in., iż jest to teren ujęty w rejestrach: historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi i bezpośrednich zagrożeń szkodą w środowisku i szkód w środowisku prowadzonych w przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska na podstawie ustawy Poś oraz ustawy zśś (akta kontroli str. 696).

W trakcie kontroli wskazano również na fakt dokonania przez Prezydenta w dniu 31 marca 2014 r. zgłoszenia do RDOŚ szkody, a także bezpośredniego zagrożenia szkodą. Ponadto przywołano treść art. 101d ust. 2 ustawy Poś, który stanowi, że identyfikacji potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi nie dokonuje się na terenach, na których jest prowadzona działalność, której głównym celem jest obronność i bezpieczeństwo państwa lub bezpieczeństwo międzynarodowe (akta kontroli str. 186-187). Zgodnie z art. 101c ust. 1 ustawy Poś Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska prowadzi rejestr historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi.

W ww. rejestrze gromadzi się m.in. informacje o potencjalnych historycznych zanieczyszczeniach powierzchni ziemi oraz historycznych zanieczyszczeniach powierzchni ziemi, w tym ich charakterystyce, miejscu, czasie wystąpienia oraz aktualnym statusie terenu, na którym występują (art. 101c ust. 2 pkt 1 ustawy Poś). Stosownie do art. 101c ust. 3 ustawy Poś za dokonanie do rejestru wpisu o potencjalnym historycznym zanieczyszczeniu powierzchni ziemi odpowiada regionalny dyrektor ochrony środowiska wydając decyzję skierowaną do władającego powierzchnią ziemi. Jak stanowi art. 376 pkt 2 i 6 ustawy Poś, zarówno starosta, jak i regionalny dyrektor ochrony środowiska mają status organów ochrony środowiska. Jednakże w wypadku regionalnego dyrektora ochrony środowiska, biorąc pod uwagę ustawowe wymogi dotyczące powołania na to stanowisko wynikające z art. 130 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko⁶ oraz zakres zadań regionalnego dyrektora ochrony środowiska określony w art. 131 ust. 1 ww. ustawy można stwierdzić, że regionalny dyrektor ochrony środowiska jest organem wyspecjalizowanym w zakresie ochrony środowiska. Dlatego też, skoro teren Z.Ch. Zachem przy ul. Wojska Polskiego 65 został już ujęty w rejestrze historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi, o którym mowa w art. 101c ust. 1 ustawy Poś, to nie było konieczności ujmowania tego terenu w wykazie potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi, o którym mowa w art. 101d ust. 6 ustawy Poś. Podkreślenia wymaga, że kwestionowany w zastrzeżeniu fragment został zamieszczony w opisie stanu faktycznego, a tym samym nie został zakwalifikowany jako stan nieprawidłowy. Jednakże w wystąpieniu pokontrolnym pod obszarem 2. nie zostało zamieszczone oznaczenie sekcji „Opis stanu faktycznego”, co mogło spowodować, że kwestionowany fragment mógł zostać zinterpretowany jako opis nieprawidłowości, której w istocie NIK nie stwierdziła. Natomiast wskazany w zastrzeżeniu fragment opisu nieprawidłowości na str. 8 wystąpienia pokontrolnego odnosi się do nieprawidłowości opisanej na str. 7-9 i w takim kontekście winien być rozpatrywany.

Biorąc pod uwagę konieczność jednoznacznego wskazania, że kwestionowany przez Prezydenta fragment opisu stanu faktycznego nie stanowi nieprawidłowości, Zespół Orzekający uwzględnił w części zastrzeżenie wprowadzając stosowne oznaczenie sekcji na str. 4 wystąpienia pokontrolnego.

Trzecie zastrzeżenie (sformułowane w pkt. II ppkt 2 na str. 3 pisma zawierającego zastrzeżenia) dotyczyło zdania w opisie stanu faktycznego na str. 6 wystąpienia pokontrolnego rozpoczynającego się od wyrazów: „Prezydent nie informował”, a kończącego się wyrazami: „finansowanie remediacji” [w zastrzeżeniu Prezydent nieprecyzyjnie przywołał kwestionowany fragment wystąpienia pokontrolnego].

W zastrzeżeniu Prezydent przywołał treść art. 101e ust. 1 i 3 ustawy Poś oraz stwierdził, że z przywołanych przepisów nie sposób wywodzić obowiązku informacyjnego, obciążającego RDOS czy starostę.

Zespół Orzekający uwzględnił w części zastrzeżenie.

⁶ Dz. U. z 2018 r. poz. 2081, ze zm.

Podobnie jak w przypadku drugiego zastrzeżenia, Prezydent nie podważył prawdziwości kwestionowanego zdania, które zostało sformułowane na podstawie znajdujących się w aktach przedmiotowej kontroli dowodach. Jak stwierdził Zespół Orzekający, w odpowiedzi na pytanie kontrolera „Czy i w jaki sposób starosta informował mieszkańców Bydgoszczy o możliwości zgłaszania potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi?” dyrektor Wydziału Zintegrowanego Rozwoju Urzędu Miasta Bydgoszczy w piśmie z dnia 23 października 2018 r. (nr WZR-IV.1710.29.2018) stwierdził, że z obowiązujących przepisów nie wynika, iż starosta ma obowiązek informowania mieszkańców Bydgoszczy o możliwości zgłaszania potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi. Faktem zatem jest, że Prezydent nie informował mieszkańców Bydgoszczy o możliwości zgłaszania potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi, jednakże w wystąpieniu pokontrolnym nie zostało to zakwalifikowane jako nieprawidłowość, w szczególności biorąc pod uwagę kryterium legalności. Zespół Orzekający zauważył, że art. 101e ust. 1 ustawy Poś nakłada na władającego powierzchnią ziemi, który stwierdził historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi na terenie będącym w jego władaniu, obowiązek niezwłocznego zgłoszenia tego faktu regionalnemu dyrektorowi ochrony środowiska, a art. 101e ust. 3 tejże ustawy daje każdemu, kto stwierdził potencjalne historyczne zanieczyszczenia powierzchni ziemi, możliwość zgłoszenia tego faktu staroście. Jest rzeczą oczywistą, że z powyższych przepisów nie wynika prawny obowiązek starosty informowania mieszkańców o możliwości zgłaszania potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi, jednakże w wystąpieniu pokontrolnym taki zarzut nie został sformułowany. Mając na uwadze, że jest to jedynie opis stanu faktycznego, podobnie jak w przypadku drugiego zastrzeżenia należało uwzględnić je w części.

Czwarte zastrzeżenie (sformułowane w pkt. II ppkt 3 na str. 4 pisma zawierającego zastrzeżenia) dotyczyło zdania w opisie stanu faktycznego na str. 7 wystąpienia pokontrolnego rozpoczynającego się od wyrazów: „Oprócz ustawowych obowiązków”, a kończącego się wyrazami: „zanieczyszczeń powierzchni ziemi”.

W **zastrzeżeniu** Prezydent podniósł, że w wystąpieniu pokontrolnym nie wskazano, by jakkolwiek ustawa nakładała na starostę obowiązek wyznaczenia dodatkowych celów w zakresie dotyczącym historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi.

Zespół Orzekający uwzględnił w części zastrzeżenie.

Prezydent nie zakwestionował prawdziwości stwierdzenia, że w Urzędzie Miasta Bydgoszczy po 4 września 2014 r., oprócz prawnych obowiązków wynikających z ustawy Poś, nie wyznaczono dodatkowych celów w zakresie dotyczącym historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi. Podobnie jednak jak w przypadku drugiego i trzeciego zastrzeżenia Zespół Orzekający zauważył, że kwestionowany przez Prezydenta fragment nie został zakwalifikowany jako nieprawidłowość, dlatego też podnoszony w zastrzeżeniu argument nie ma wpływu na treść wystąpienia pokontrolnego. Jednakże ze względów opisanych w uzasadnieniu rozstrzygnięcia drugiego oraz trzeciego zastrzeżenia należało również przedmiotowe zastrzeżenie uwzględnić w części.

Piąte zastrzeżenie (sformułowane w pkt. II ppkt 4-6 na str. 4-7 oraz w pkt. III na str. 8-9 pisma zawierającego zastrzeżenia) dotyczyło konkretnie wskazanych fragmentów nieprawidłowości opisanej na str. 7-9 wystąpienia pokontrolnego oraz wniosku pokontrolnego, który został sformułowany w celu usunięcia tej nieprawidłowości. Powyższa nieprawidłowość została uwzględniona również w ocenie ogólnej kontrolowanej działalności na str. 1-2 oraz w ocenie częściowej na str. 9 wystąpienia pokontrolnego.

W **zastrzeżeniu** Prezydent podał, że biorąc pod uwagę wielkość powierzchni Miasta Bydgoszczy, przekraczającą 17.000 ha, bogatą historię rozwoju przemysłu oraz dynamiczne zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym zasadnie przyjęto, iż działania w zakresie identyfikacji potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi będą musiały być prowadzone przez wiele lat. Celem sporządzenia wykazu potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi jest identyfikacja wszelkich zanieczyszczeń w oparciu o dostępne dane, zweryfikowane badaniami terenowymi. Tworzenie wykazu potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi jest też procesem ciągłym i ma za cel ujawnienie potencjalnych terenów, na których mogło z dużym prawdopodobieństwem dojść do zanieczyszczenia powierzchni ziemi w wyniku prowadzonej działalności wykorzystującej substancje powodujące ryzyko szczególnie istotne dla ochrony powierzchni ziemi. Prezydent wskazał, że art. 101d ust. 8 ustawy Poś obowiązuje też starostę do aktualizacji wykazu co 2 lata, a następnie przywołał fragment uzasadnienia projektu nowelizacji ustawy Poś: „Dzięki takiemu rozwiązaniu zawartość rejestru będzie stale aktualizowana danymi spływającymi z poziomu powiatów i będzie mogła być wykorzystywana jako wiarygodne źródło informacji o postępach prowadzonej identyfikacji terenów oraz ich remediacji”. Prezydent stwierdził, iż oznacza to, że ustawodawca zobowiązując starostów do przygotowania wykazu nie zakładał, przy takiej złożoności zagadnienia, że w okresie bardzo krótkiego czasu opracowany zostanie wykaz, który obejmie cały obszar będący we właściwości danego starosty. W przypadku gdyby okazało się, że opracowany wykaz nie zawierałby informacji o wszystkich terenach, na których występują potencjalne historyczne zanieczyszczenia, przewidziana przepisami aktualizacja wykazu daje możliwość uzupełnienia wykazu o brakujące tereny, które na etapie opracowania pierwszego wykazu nie były jeszcze przebadane. Następnie Prezydent podał, że tworzenie wykazu wiąże się z podejmowaniem przez starostów działań, które powodują konieczność wydatkowania znacznych środków publicznych, w szczególności prowadzeniem badań zanieczyszczenia gleby i ziemi. Obowiązujące rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi⁷ określa jakie badania w ramach identyfikacji terenów zanieczyszczonych uznaje się za aktualne. Prezydent stwierdził, że Miasto Bydgoszcz dysponuje archiwalnymi badaniami środowiska gruntowo-wodnego, które wzięto pod uwagę do wskazania obszarów, na których istnieje ryzyko wystąpienia zanieczyszczeń historycznych, jednak tylko aktualne badania mogą być wykorzystane do podejmowania dalszych działań administracyjnych, na co zwrócił również uwagę Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy w piśmie z dnia 7 grudnia 2018 r. (nr WSS.513.1.2018.MW). Prezydent podał, że, RDOŚ wskazuje też, że wyłącznie kompletna dokumentacja dotycząca zanieczyszczenia powierzchni ziemi wraz

⁷ Dz. U. poz. 1395, dalej rozporządzenie w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi

z aktualnymi wynikami badań pozwoli na pełne i prawidłowe uzupełnienie rejestru historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi, na co w szczególności zwracała uwagę NIK w trakcie kontroli w Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska oraz regionalnych dyrekcjach ochrony środowiska. W ramach identyfikacji zanieczyszczeń powierzchni ziemi dokonuje się analizy dostępnych informacji na temat zagrożenia zanieczyszczeniem gleby lub ziemi. Biorąc pod uwagę wielość rodzajów działalności, szeroki zakres wystąpienia substancji stwarzających ryzyko oraz długi czas, kiedy historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi mogło wystąpić, poszukiwanie źródeł historycznych jest czasochłonne i często nie przynosi od razu spodziewanych efektów, co wiąże się z koniecznością przeprowadzania badań w celu potwierdzenia lub udokumentowania braku wystąpienia zanieczyszczenia. Umieszczenie w wykazie terenów jako potencjalnie historycznie zanieczyszczonych wiąże się z dalszymi konsekwencjami prawnymi dla władających terenem i może skutkować zarzutami czy roszczeniami. Identyfikując zanieczyszczenia o charakterze historycznym, starosta często natrafia na zanieczyszczenia współczesne, które mogą stanowić szkody w środowisku w powierzchni ziemi w rozumieniu art. 5 pkt. 11 lit. c ustawy zss. Prezydent wskazał na wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 26 czerwca 2014 r., sygn. II OSK 185/13, zgodnie z którym takiego rodzaju zanieczyszczenia nie należy umieszczać w wykazie potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi. Prezydent podał, że w niektórych przypadkach szkody w środowisku w powierzchni ziemi mogą nakładać się na zanieczyszczenia wcześniejsze, stanowiące potencjalne historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi. Na etapie identyfikacji zanieczyszczenia zdarzają się też przypadki, w których zagrożenie szkody lub szkoda w środowisku wprawdzie rozpoczęły się przed 30 kwietnia 2007 r., ale istnieje ciągłość powodowania szkody po tej dacie, jak na przykład ma to miejsce w przypadku terenu byłego składowiska odpadów przy ul. Zielonej na obszarze byłych Z.Ch. Zachem. W takim przypadku, jeżeli dane zanieczyszczenie zostanie uznane za szkody w środowisku, to zostanie umieszczone w rejestrze szkód w środowisku, a nie w rejestrze historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi. Zdaniem Prezydenta, umieszczenie terenów przez starostę w wykazie bez szczegółowej analizy i przeprowadzenia badań środowiska gruntowego mogłoby się wiązać z zarzutem nierzetelności. Prezydent stwierdził, że postawienie przez kontrolujących zarzutu nierzetelności wykonanego wykazu terenów historycznie zanieczyszczonych sugeruje, iż zawartość tego wykazu jest nieprawdziwa, a więc np. zawiera pozycje błędnie wskazane jako dotknięte historycznym zanieczyszczeniem, choć twierdzenie to nie znajduje żadnego poparcia w ustaleniach faktycznych kontroli.

Odnosząc się do pierwszego z kwestionowanych fragmentów na str. 8 wystąpienia pokontrolnego Prezydent stwierdził, że w udzielonych w trakcie kontroli wyjaśnieniach, pismem z dnia 4 grudnia 2018 r., wskazano, iż teren ten brany jest pod uwagę do przeprowadzenia badań, prowadzonych w ramach aktualizacji wykazu, zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi na rok 2019. W kwestii drugiego z kwestionowanych fragmentów na str. 8 wystąpienia pokontrolnego Prezydent podał m.in., że starosta dokonując identyfikacji potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi, na podstawie art. 101d ust. 1 pkt 1 ustawy Poś w pierwszym etapie ustala działalności mogące z dużym prawdopodobieństwem powodować historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi, które były prowadzone na

danym terenie przed dniem 30 kwietnia 2007 r. Rodzaje działalności mogących z dużym prawdopodobieństwem powodować historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi wraz ze wskazaniem przykładowych dla tych działalności zanieczyszczeń zostały określone dopiero w rozporządzeniu w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi, które zaczęło obowiązywać z dniem 5 września 2016 r., a więc dwa lata po nałożeniu na starostów obowiązku sporządzenia wykazu potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi. Przedmiotowe rozporządzenie ponadto określa metodyki referencyjne pomiarów zawartości substancji powodujących zanieczyszczenie gleby i ziemi, których zastosowanie warunkuje możliwość uznania istniejących badań za aktualne. Źródłami informacji dla potwierdzenia występowania zanieczyszczenia gleby i ziemi są m.in. aktualne wyniki badań, a za aktualne badania zanieczyszczenia gleby i ziemi uznaje się badania, od których nie upłynęło więcej niż 10 lat, o ile zostały wykonane przez laboratorium, o którym mowa w art. 147a ust. 1 pkt 1 lub ust. 1a ustawy Poś oraz zgodnie z metodykami określonymi w przedmiotowym rozporządzeniu, a także jeżeli od dnia ich wykonania na danym terenie nie zaistniały okoliczności mogące wpłynąć na zawartość zanieczyszczenia. Zdaniem Prezydenta potwierdza to zasadność twierdzenia, iż dopiero wprowadzenie w życie przepisów powołanego rozporządzenia pozwoliło na zgodne z jego przepisami ustalanie działalności mogącej z dużym prawdopodobieństwem powodować historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi. Dodatkowo Prezydent zauważył, że z uwagi na wielość przepisów prawnych (ustawa Poś, ustawa zss, ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne⁸, ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach⁹), rozproszone kompetencje w różnych organach administracyjnych (Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska, Marszałek Województwa, Wojewoda, Wody Polskie), czasochłonne i długotrwałe poszukiwanie materiałów źródłowych podejmowanie działań w obszarze zanieczyszczeń powierzchni ziemi nastęrcza wielu trudności zarówno organowi wiodącemu w obszarze zanieczyszczeń, tj. RDOŚ, jak również staroście, na którym ciąży obowiązek dokonania identyfikacji potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi. Jak stwierdził Prezydent, nie można przez to zakładać „odsuwania w czasie niezbędnych czynności na etap aktualizacji wykazu”, ponieważ były jednocześnie podejmowane działania w zakresie rozpoznania zanieczyszczeń na terenie byłych Z.Ch. Zachem, który ostatecznie nie został wpisany do wykazu potencjalnie historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi ze względu na działania administracyjne podejmowane przez RDOŚ, także z ustawy zss, niezakończonych do dnia dzisiejszego.

Odnosząc się do wniosku pokontrolnego, Prezydent wniósł o skonkretyzowanie, o jaki nieobjęty dotychczas wykazem teren chodzi, celem umożliwienia jego realizacji. Zastrzegł przy tym, że zalecenia te nie mogą jednak obejmować tych terenów Miasta Bydgoszczy, które winny zostać zamieszczone w rejestrze prowadzonym na podstawie ustawy zss lub znajdują się już w rejestrze zanieczyszczeń historycznych, prowadzonym przez RDOŚ zgodnie z art.101c ust.1 ustawy Poś.

⁸ Dz. U. z 2018 r. poz. 2268, ze zm.

⁹ Dz. U. z 2018 r. poz. 992, ze zm.

Zespół Orzekający oddalił zastrzeżenie.

Niezależnie od konkretnie wskazanych w zastrzeżeniu fragmentów opisu stwierdzonej nieprawidłowości Zespół Orzekający rozważył, czy materiał dowodowy zebrany w ramach przedmiotowej kontroli uzasadnia samą nieprawidłowość, której istotą jest, jak wskazano w wystąpieniu pokontrolnym, nierzetelna identyfikacja potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi na potrzeby sporządzenia ich wykazu. Zgodnie z art. 101d ust. 1 ustawy Poś starosta dokonuje identyfikacji potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi poprzez: 1) ustalenie działalności mogącej z dużym prawdopodobieństwem powodować historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi, która była prowadzona na danym terenie przed dniem 30 kwietnia 2007 r.; 2) ustalenie listy substancji powodujących ryzyko, których wystąpienie w glebie lub ziemi jest spodziewane ze względu na działalność, o której mowa w pkt 1; 3) analizę dostępnych informacji na temat zagrożenia zanieczyszczeniem gleby lub ziemi; 4) w razie potrzeby - wykonanie pierwszego etapu badań zanieczyszczenia gleby i ziemi przez laboratorium, o którym mowa w art. 147a ust. 1 pkt 1 lub ust. 1a. Wyjątek od powyższego obowiązku określa art. 101d ust. 2 ustawy Poś, który stanowi, że identyfikacji potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi nie dokonuje się na terenach, na których jest prowadzona działalność, której głównym celem jest obronność i bezpieczeństwo państwa lub bezpieczeństwo międzynarodowe. Natomiast stosownie do art. 101d ust. 6 ww. ustawy starosta sporządza wykaz potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi, który ma być raz na 2 lata aktualizowany (art. 101d ust. 8 ustawy Poś). Powyższe oznacza, że starosta (prezydent miasta na prawach powiatu) ma prawny obowiązek dokonania identyfikacji potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi, a następnie sporządzenia wykazu potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi. Sposób prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi określa przywołane w zastrzeżeniu rozporządzenie w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi, którego § 5 stanowi, że tereny zanieczyszczone identyfikuje się w pięciu etapach.

Zdaniem Zespołu Orzekającego jest rzeczą oczywistą, że identyfikacja potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi powinna być rzetelna. Aby za taką ją uznać, należy wykorzystać wszystkie określone w ustawie Poś sposoby jej przeprowadzenia, w tym m.in. ustalić działalność mogącą z dużym prawdopodobieństwem powodować historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi, która była prowadzona na danym terenie przed dniem 30 kwietnia 2007 r. oraz dokonać analizy wszelkich dostępnych informacji na temat zagrożenia zanieczyszczeniem gleby lub ziemi. Kontrola wykazała, że pomimo posiadania informacji, iż na terenach Zakładów Unilever Polska S.A. przy ul. J.I. Kraszewskiego, terenie Zakładu Gazowniczego przy ul. Przemysłowej oraz Jagiellońskiej 42 czy terenie po byłym zakładzie Rowerowym Romet była prowadzona działalność mogąca z dużym prawdopodobieństwem powodować historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi, nie wystąpiono do władających tymi nieruchomościami o przekazanie dokumentów o pozytywnym efekcie zakończonej rekultywacji (akta kontroli str. 707-712). Natomiast w przypadku sześciu podmiotów, takich jak: Kujawiak Browary Bydgoskie, ul. Ustronie; Pomorskie Zakłady Przemysłu Skórzanego „Kobra”, ul. Chocimska

wraz z przejętą Garbarnią Buchholza, ul. Garbary oraz filia ul. Chocimska, Papiernia Wielkopolska (wcześniej Cegielnia Petersona), ul. Siedlecka; Cegielnia, ul. J.K. Chodkiewicza 13; Bydgoski Kombinat Budowy Wschód, Farbiarnia Wilhelma Koppa, ul. Św. Trójcy, które z uwagi na rodzaj prowadzonej działalności, określony w załączniku nr 2 do rozporządzenia w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi, mogły z dużym prawdopodobieństwem powodować historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi – kontrola wykazała, że w Urzędzie nie było dokumentów pozwalających na wykluczenie ww. podmiotów z analizy pod kątem występowania zagrożenia zanieczyszczeniem gleby lub ziemi. W odniesieniu do trzech spośród sześciu ww. podmiotów w Urzędzie przyjęto, że skoro tereny, na którym funkcjonowały, „są zabudowane budynkami, powierzchnia jest utwardzona oraz są wykorzystywane pod handel, przemysł, oświatę czy też jako tereny użyteczności publicznej”, to „nie ma podstaw do rozpatrywania w pierwszej kolejności jako terenów potencjalnie historycznie zanieczyszczonych”. Natomiast w pozostałych przypadkach, jak podał Dyrektor Wydziału Zintegrowanego Rozwoju Urzędu w piśmie z dnia 10 grudnia 2018 r. (nr WZR-IV.1710.29.2018), planowane jest zebranie potrzebnych materiałów w celu weryfikacji pod kątem wystąpienia lub możliwości wystąpienia potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi (akta kontroli str. 813-814).

Zdaniem Zespołu Orzekającego wskazane wyżej i znajdujące oparcie w zebranych materiale dowodowym okoliczności w pełni uzasadniają twierdzenie o nierzetelnej identyfikacji potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi. Podkreślenia przy tym wymaga, że wbrew twierdzeniu Prezydenta zawartym w uzasadnieniu zastrzeżenia, w wystąpieniu nie sformułowano zarzutu nierzetelności wykazu potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi, co miałoby sugerować, że zawartość tego wykazu jest nieprawdziwa. W przypadku terenów, co do których w Urzędzie nie było dokumentacji potwierdzającej osiągnięcie po rekultywacji pozytywnego efektu ekologicznego, dla zakwalifikowania tego faktu jako jednej z podstaw do sformułowania nieprawidłowości nie ma znaczenia podniesiona w zastrzeżeniu okoliczność, iż tereny te są brane pod uwagę do przeprowadzenia badań w ramach aktualizacji wykazu potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi. Zdaniem Zespołu Orzekającego część z podniesionych w zastrzeżeniu argumentów w istocie stanowi próbę usprawiedliwienia zaniechań w kontrolowanym obszarze, jednakże nie podważa ustaleń kontroli i nie ma wpływu na ich zakwalifikowanie jako nieprawidłowości z punktu widzenia kryterium rzetelności. Niewątpliwie poszukiwanie źródeł historycznych dotyczących potencjalnych zanieczyszczeń powierzchni ziemi jest czasochłonne i często nie przynosi od razu spodziewanych efektów. Niewątpliwie również umieszczenie terenów w wykazie potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi wiąże się z określonymi konsekwencjami prawnymi dla władających powierzchnią ziemi. Jednakże zdaniem Zespołu Orzekającego, żadna z powyższych okoliczności nie uzasadnia niedokonania rzetelnej identyfikacji potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi.

Odnosząc się do argumentu sformułowanego w pkt. II ppkt 6 pisma zawierającego zastrzeżenia Zespół Orzekający podzielił twierdzenie Prezydenta, że wejście w życie, z dniem 5 września 2016 r., rozporządzenia w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi, pozwoliło na zgodne z jego

przepisami ustalanie rodzajów działalności mogących z dużym prawdopodobieństwem powodować historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi. Dopiero przedmiotowe rozporządzenie określiło bowiem m.in.: substancje powodujące ryzyko szczególnie istotne dla ochrony powierzchni ziemi, ich dopuszczalne zawartości w glebie oraz dopuszczalne zawartości w ziemi, zróżnicowane dla poszczególnych właściwości gleby oraz grup gruntów, wydzielonych w oparciu o sposób ich użytkowania, etapy identyfikacji terenów zanieczyszczonych, czy referencyjne metodyki wykonywania badań zanieczyszczenia gleby i ziemi. Jednakże zauważyć należy, iż od czasu wejścia w życie ww. rozporządzenia do rozpoczęcia kontroli upłynęło dwa lata, co zdaniem Zespołu Orzekającego stanowiło wystarczający czas na prawidłową realizację przez Prezydenta ustawowego (określonego w art. 101c ust. 1 ustawy Poś) obowiązku w zakresie identyfikacji potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi.

Z art. 101c ust. 8 ustawy Poś wynika obowiązek aktualizacji wykazu potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi raz na 2 lata. Zdaniem Zespołu Orzekającego realizacja obowiązku w zakresie identyfikacji potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi nie jest jednak bezpośrednio związana z obowiązkiem aktualizacji wykazu. Modyfikacji treści wystąpienia pokontrolnego nie uzasadnia również podniesiona w zastrzeżeniu okoliczność, że były prowadzone działania w zakresie rozpoznania zanieczyszczeń na terenie byłych Z.Ch. Zachem, który ostatecznie nie został wpisany do wykazu, gdyż jak wyżej wskazano, to zaniechania w zakresie identyfikacji potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi na innych terenach stanowiły głównie podstawę do sformułowania nieprawidłowości.

Zatem mając na uwadze, że w uzasadnieniu zastrzeżenia Prezydent nie przedstawił argumentów, które zdaniem Zespołu Orzekającego pozwoliłyby na podważenie ustaleń kontroli, brak jest podstaw do uwzględnienia zastrzeżenia. Odnosząc się do kwestii skonkretyzowania wniosku pokontrolnego Zespół Orzekający stwierdził, że wniosek ten został sformułowany w sposób precyzyjny i jednoznaczny. Nie dotyczy on ujęcia w wykazie potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi konkretnych terenów nieobjętych dotychczas tym wykazem, lecz o rzetelną identyfikację potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi w wyniku aktywnych działań w ramach prac nad aktualizacją wykazu. Aby identyfikację potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi można uznać za rzetelną winna ona objąć wszystkie tereny, na których z dużym prawdopodobieństwem mogą występować historyczne zanieczyszczenia, przy wykorzystaniu wszystkich dostępnych sposobów dokonania identyfikacji, w szczególności określonych w art. 101c ust. 1, 3 i 5 ustawy Poś oraz z uwzględnieniem przepisów rozporządzenia w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi. Wydaje się przy tym oczywiste, że jest to proces, którego realizacja wymaga pewnego czasu.

Szóste zastrzeżenie (sformułowane w pkt. II na str. 7-8 pisma zawierającego zastrzeżenia) dotyczyło oceny częściowej na str. 9 wystąpienia pokontrolnego, której elementy zostały również wykorzystane w ocenie ogólnej kontrolowanej działalności na str. 1-2 wystąpienia pokontrolnego.

W **zastrzeżeniu** Prezydent przywołał treść art. 14 ustawy zmieniającej Poś oraz stwierdził, że z uwagi na fakt, iż rozporządzenie w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi weszło w życie

z dniem 5 września 2016 r., to Prezydent Miasta Bydgoszczy miał obowiązek przekazania RDOŚ wykazu potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi w terminie do dnia 5 września 2018 r. Prezydent stwierdził, że ustawodawca nie wskazał terminów do dokonywania poszczególnych czynności, które warunkują zamieszczenie w wykazie potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi, nie wskazał ponadto, by przekazany regionalnemu dyrektorowi ochrony środowiska wykaz musiał być kompletny i zawierać wszystkie potencjalne historyczne zanieczyszczenia powierzchni ziemi istniejące w dniu przekazania wykazu. Następnie Prezydent podał, że w wykazie znalazły się obszary, w przypadku których udokumentowano jednoznacznie fakt występowania historycznego zanieczyszczenia, co oznacza, iż wykaz zawiera w pełni zidentyfikowane obszary z terenu Miasta Bydgoszczy. Jego zdaniem oczywiste jest, iż oceną nie sposób objąć terenów przemysłowych całego Miasta, co jest wykluczone także ze względów finansowych, bowiem budżet gminy nie zniósłby tak wielkiego obciążenia, zwłaszcza że powierzając to zadanie do realizacji starostom ustawodawca nie przekazał odpowiednich środków na ten cel. Prezydent podkreślił, że dopiero w przepisach rozporządzenia w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi określone zostały sposoby prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi oraz przywołał w całości § 1 ww. rozporządzenia. Zdaniem Prezydenta, w tej sytuacji rozumiałe jest, iż identyfikacja nowych potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi i ujęcie ich w wykazie wymagać będzie czasu, jest to bowiem proces skomplikowany, czaso- i kosztochłonny, prowadzony wieloetapowo (vide § 6 - § 10 rozporządzenia w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi). Prezydent stwierdził, że takie rozumowanie jest tym bardziej uprawnione, iż sam ustawodawca przewidział obowiązek dokonywania aktualizacji wykazu, która jest dokonywana z mocy art. 101d ust. 8 ustawy Poś. Następnie Prezydent przytoczył treść § 14 rozporządzenia w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi. Na koniec stwierdził, że nie sposób stawiać w świetle obowiązujących przepisów prawa skutecznie zarzutu, iż obowiązkiem starostów było przekazanie regionalnemu dyrektorowi ochrony środowiska kompletnego wykazu, tj. wszystkich potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi, poprzedzonego ich zidentyfikowaniem na terenie całego Miasta Bydgoszczy, na podstawie aktualnie obowiązujących przepisów rozporządzenia, a więc de facto w okresie od dwóch lat: od 5 września 2016 r. do 5 września 2018 r.

Zespół Orzekający oddalił zastrzeżenie.

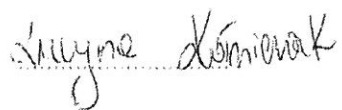
Ocena częściowa obszaru kontrolowanej działalności pn. „Identyfikacja potencjalnych zanieczyszczeń powierzchni ziemi oraz prowadzenie ich wykazu w okresie od 5 września 2014 r.” na str. 9 wystąpienia pokontrolnego jest konsekwencją stwierdzonej nieprawidłowości, co znalazło również odzwierciedlenie w ocenie ogólnej. W kwestionowanej ocenie częściowej stwierdzono, że działania Prezydenta w celu zidentyfikowania potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi nie były rzetelne, w szczególności część z nich podjęto zbyt późno, aby ocenę zakończyć przed terminem przekazania wykazu. Zespół Orzekający przedstawił powyżej argumenty uzasadniające oddalenie zastrzeżenia dotyczącego nieprawidłowości polegającej na tym, że przeprowadzona w latach 2014-2018 identyfikacja na potrzeby opracowania wykazu potencjalnych

zanieczyszczeń powierzchni ziemi nie była rzetelna. W uzasadnieniu zastrzeżenia Prezydent zauważył, że miał obowiązek przekazania RDOŚ wykazu potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi w terminie do dnia 5 września 2018 r. Jak wynika z ustaleń kontroli, wykaz ten został przekazany RDOŚ w załączeniu do pisma z dnia 5 października 2018 r. (akta kontroli str. 173). Jednak nie chodzi o sam termin przekazania wykazu, jak również o to, czy w momencie przekazywania wykaz musi być kompletny, tj. zawierać wszystkie potencjalne historyczne zanieczyszczenia powierzchni ziemi na terenie Bydgoszczy. Zważywszy bowiem chociażby na obowiązek aktualizacji wykazu jest rzeczą oczywistą, iż każda jego aktualizacja może wprowadzać modyfikacje w zakresie informacji w nim zawartych, lecz o to, że działania w zakresie identyfikacji potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi, które muszą poprzedzać sporządzenie wykazu, w odniesieniu do niektórych terenów podjęto dopiero w trakcie kontroli. Z ustaleń kontroli wynika, że pismem z dnia 27 listopada 2018 r. (nr WZR-IV.641.12.2017) Dyrektor Wydziału Zintegrowanego Rozwoju (z upoważnienia Prezydenta) wystąpił do Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego o informację, czy podmioty zobowiązane pozwoleniami zintegrowanymi do dokonania oceny ryzyka emisji do gleby, ziemi i wód gruntowych substancji powodujących ryzyko wykonały nałożony obowiązek (akta kontroli str. 557). Do Zakładu Mechanicznego „SKRAW-MECH” Sp. z o.o. w Bydgoszczy zwrócono się o informacje potrzebne do dokonania identyfikacji potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi dopiero pismem z dnia 29 listopada 2018 r. (nr WZR-IV.641.10.2018), podobnie dopiero pismem z dnia 29 listopada 2018 r. (nr WZR-IV.641.9.2018) wystąpiono do Pojazdów Szynowych PESA Bydgoszcz S.A. o udostępnienie wszelkich dokumentów, materiałów i informacji wskazujących na czas i okoliczności powstania zanieczyszczeń cyną i miedzią oraz benzenem (akta kontroli str. 561-564). Nawet w przypadku uznania, że dopiero po wejściu w życie rozporządzenia w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi możliwe stało się prowadzenie działań w zakresie identyfikacji potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi, to – zważywszy na upływ ponad dwóch lat od wejścia w życie ww. rozporządzenia – zdaniem Zespołu Orzekającego uzasadnione jest twierdzenie, iż część z tych działań, w szczególności wyżej wskazanych, podjęto zbyt późno, aby ocenę zanieczyszczenia powierzchni ziemi na terenie Bydgoszczy zakończyć przed terminem przekazania RDOŚ wykazu potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi.

Mając powyższe na uwadze oraz rozstrzygnięcie w przedmiocie piątego zastrzeżenia, Zespół Orzekający uznał, że brak jest podstaw do zmiany oceny cząstkowej na str. 9 oraz oceny ogólnej na str. 1-2 wystąpienia pokontrolnego.

Z powyższych względów, orzeczono jak w sentencji.

Od niniejszej uchwały odwołanie nie przysługuje.

Bydgoszcz, dnia 20 marca 2019 r.

WZR-IV.1710.29.2018

21/03/2019

Pani
Barbara Antkiewicz
p.o. Dyrektor
Delegatura Najwyższej Izby Kontroli
w Bydgoszczy

Zgodnie z art. 62 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2017 r., poz. 524, z późn. zm.) w terminie 21 dni od otrzymania Wystąpienia Pokontrolnego P/18/047 – Działania organów administracji publicznej w zakresie usuwania historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi, zmienionego zgodnie z treścią uchwały nr KPK-KPO.443.019.2019 Komisji Rozstrzygającej z dnia 19 lutego 2019 r. w związku z wnioskiem „Podjęcie w toku prac nad aktualizacją wykazu aktywnych i rzetelnych działań w zakresie identyfikacji terenów potencjalnie historycznie zanieczyszczonych na terenie Miasta Bydgoszczy, w szczególności ponowne ustalenie, również w oparciu o źródła historyczne, działalności mogącej z dużym prawdopodobieństwem powodować historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi, która była prowadzona na danym terenie przed 30 kwietnia 2007 r.” przekazuję informuje o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach.

W celu wypełnienia zaleceń pokontrolnych w toku prac nad aktualizacją wykazu potencjalnie historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi wystąpiono o przekazanie materiałów, dokumentów, informacji istotnych dla oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi i gleby wystąpiono do następujących podmiotów:

- Zakład Mechaniczny SKRAW-MECH Sp. z o.o.,
- Odlewnia Żeliwa Bydgoszcz Sp. z o.o.,
- Pojazdy Szynowe PESA Bydgoszcz S.A.,
- Circle K Polska Sp. o.o.,
- Shell Polska Sp. z o.o.,
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Bydgoszczy Sp. z o.o.,
- Miejskie Zakłady Komunikacyjne Sp. z o.o.,
- Amic Polska Sp. z o.o.,
- Poczta Polska S.A.,
- BP Europa SE Oddział w Polsce,
- Carrefour Polska Sp. z o.o.,

- Hurtownia Olejów i Paliw G. Kropkowski,
- Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe M. Seydak,
- Komenda Wojewódzka w Bydgoszczy,
- Auchan Polska Sp. z o.o.,
- Oli-Gaz Grup Sp. z o.o.,
- Fabryka Obrabiarek do Drewna Sp. z o.o.,
- Barter S.A.,
- Crisp Malt Sp. z o.o.,
- Lasy Państwowe,
- OPTAL DEVELOPER J. Branicki.

Ponowiono wystąpienie do Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego o informację w zakresie wykonania przez zobowiązane zakłady oceny ryzyka emisji do gleby, ziemi i wód gruntowych substancji powodujących ryzyko.

W celu ponownego ustalenia, również w oparciu o źródła historyczne, działalności mogącej z dużym prawdopodobieństwem powodować historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi zwrócono się do Archiwum Państwowego w Bydgoszczy i Muzeum Okręgowego im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy o materiały umożliwiające ustalenie lokalizacji, stosowanych technologii i wielkości produkcji zakładów, które w przeszłości prowadziły działalność na terenie miasta Bydgoszczy, tj.:

- Fordoński Tartak Parowy,
- Tartak Las Polski,
- Stocznia Loyd'a,
- Fabryka Papy Dachowej Impregnacja,
- Kujawiak Browary Bydgoskie,
- Pomorskie Zakłady Przemysłu Skórzanego KOBRA,
- Garbarnia Buchholza,
- Papiernia Wielkopolska,
- Cegielnia Petersona,
- Cegielnia przy ul. Chodkiewicza,
- Farbiarnia Wilhelma Koppa,
- Rafineria Spirytusu Augusta Frankego,
- Bydgoski Kombinat Budowlany Wschód,
- Zakłady Rowerowe ROMET.

Po zebraniu ww. materiałów, dokumentów i informacji i ich analizie zostaną wytypowane tereny do kolejnego etapu identyfikacji, tj. badań środowiska gruntowego. W przypadku jednoznacznego potwierdzenia występowania zanieczyszczeń tereny zostaną umieszczone w aktualizacji wykazu, który następnie zostanie przekazany do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, na podstawie art. 101d ust.9 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2018 r., poz. 799, z późn. zm.).

PEŁNOMOCNIK MIASTA
Rafał Bruski

KOORDYNATOR REPERATU

Renata Filizkowska
Renata Filizkowska
20.03.2019.

DYREKTOR WYDZIAŁU

Grażyna Boron
Grażyna Boron
20.03.2019